

Uluslararası Çalışma Örgütü, Avrupa Birliği, teknoloji, arz-talep, verimlilik, artı-değer, istihdam paketi, genç emek gücü, esnek üretim, taşeronlaşma, küretaj, sezeryan, işçi sağlığı, iş sağlığı ve güvenliği vs...

Bu terimler/kavramlar arasında nasıl bir bağ ya da akıl birliği olabilir? Ya da aradaki ilişkiyi kuramama durumu nasıl bir akıl durgunluğudur?

Kapitalist sistem, varlığını artık-üretim üzerinden sermaye birikimi yarattığı sürece koruyacaksa; değeri yaratan emeğin (emek gücünü ücret karşılığında sermayedara satmak zorunda kalan emekçilerin), kendi ücretine karşılık gelen emek zamanından daha fazla çalıştırılması, yani "daha fazla kâr" için üretimde emek payının düşürülmesi ve işçilerin düşük ücretle çalıştırılması esas alınıyor. Artık "emeğin alınıp satıldığı" dönemler geride kaldı, şimdi işçinin "birim zamanı üzerinden ne kadar üretim yapacağı" hesaplanır oldu. Bu da yetmiyor! Emek gücü sömürüsünü değişen araç ve yöntemlerle sürekli olarak derinleştirmek durumundalar...

Sermaye birikimini artırmanın ve artı-değer hedeflerine ulaşmanın formülü; bir tarafta ücretli çalışmaktan başka seğeneği olmayan işçinin/emekçinin "kendi emek gücü üzerindeki denetimini kaybettirmek"; diğer taraftan çalışma sürelerini uzatmak, birim zamanda yapılan iş yoğunluğunu artırmak... Sermaye birikiminin dinamiği haline gelen bir başka yol/yöntem de işçi sağlığı ve güvenliğini hafife almak!

Söz konusu "işçinin sağlığı" ise; biz biliyoruz ki çalışma hayatının içinden "kârlılık/verimlilik", "kalite" vs söylemlerle dillendirilen tasarruf (!) politikaları (ya da artı-değer sömürüsü) konumuzla doğrudan ilgili. Emeğini satmak zorunda kalanların, üretim süreçlerinde "tasarruf" uğruna alınmayan önlemlerle orantılı olarak yaşadıkları iş kazaları ya da meslek hastalıkları... Bu anlamda Türkiye'de ibret abidesi gibi karşımızda duran "iş kazalarının önlen(e)memesi" ve "meslek hastalıklarının tanın(a)maması" hâli sömürünün azgınlık derecesiyle uyum gösteriyor.

Uluslararası Çalışma Örgütü ve Avrupa Birliği'nin (ya da uluslararası sermayenin) beklentilerine uyarlı, "istihdamı teşvik" adına 2008'de hazırlanan "torba yasa" hükümetin sermayeye sadakatinin belgesiydi. Temel felsefesi insan emeğinin nasıl kullanılacağı ile ilgili olan, "işsizlik ve kayıt dışıyla mücadele" söylemiyle 18-29 yaş arasında işe giren işçilerin SGK işveren prim oranını 5 puan indiren "istihdam paketi"nin asıl amacı "verimlilik" adına düşük ücretle istihdam edilebilecek genç ve kadın emeğini öncelemektir. İş Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun da tanımladığı gibi kapitalist sistem emek gücünü en verimli döneminde kullanmak istiyor. Bu anlamda daha "yaşlı" insan gücüne bu sistemde yer yok.

Başbakan'ın "sezeryanla doğumu, ülke nüfusunun artmaması için atılan adımlar ve küretajı cinayet olarak" göstermesi; "Bu milletin çoğalması için asla bu oyunlara prim vermemeyiz", "genç ve dinamik nüfusa ihtiyaç var", "çok gayret edeceğiz ve genç nüfusu arttıracamız" gibi söylemleri ülkeyi 'Çinleştirme' yolunda "istihdam paketi" ile bütünlük oluşturmakta; "ucuz işçi cenneti" ve "sürekli bir işsizlik ortamı yaratılması" hedefiyle örtüşmektedir.

Hükümet/sermaye bir taş atıp, birkaç kuş vurmak istiyor!

Kadınlar 'üreten' olsun, tüm gebelikler doğumla sonlansın, nüfus artsın, rekabet emeğin değerini düşürsün vs...

Teknoloji "gelişiyor", sistem "dönüşüyor", gelişimin ve dönüşümün "uyumlu politikaları" oluşturuluyor; bilimsel, toplumsal, kültürel, sosyal bakış yok sayılıyor ya da bilimin-teknikğin değişimi ideolojik çıkarlara endeksleniyor! "İşyeri" tanımı "evde" çalışmaya, "işçi" sağlığı "iş" sağlığı kavramına yerini bırakıyor, emek akıllara durgunluk verecek kadar değerersizleştiriliyor...

Verimlilik artışı işçinin/emekçinin daha fazla değer üretmesiyle sağlansın, tasarruf en üst düzeyde yapılınsın, üretim ve istihdam arz-talep dengesi gözetilerek esnekleşsin ve üretim günübirlik yapılsın... İşçi sağlığı hizmetleri ve eğitimi, taşeronlar/piyasa üzerinden değer sağlayan meta ve kâr sağlayan (yaşayarak ve bedelini ödeyerek öğrendik) sektör olsun...

Öyle bir tablo ile karşı karşıyız ki; meslek hastalıkları ve iş kazalarına neden olan kapitalist üretim ilişkileri değil de, bu sistem içerisindeki yasal eksiklikler ve "işveren"im (bireysel sorumsuzluğu) ile "çalışanlar"ım duyarsızlığu ya da bilgisizliğu olarak algılanarak yasal düzenlemeler sürekli değiştiriliyor.

Bu kurgu içerisinde; emekçinin/çalışanın sağlığı ve güvenliği nerede, nasıl ve kimler tarafından sağlanabilir? Böyle bir zamanlamada "uyum" kaygılarıyla hazırlanan "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" nasıl bir zemine oturabilir?

Asli görevi "insanın fiziksel, ruhsal ve toplumsal iyilik halini sağlamak" olan sağlık emekçileri "çalışanın sağlığı ile verimliliğinin sinerjik etkisinin" teorisinin biçimlendirildiği bir dönemde "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" üzerinden nasıl tanımlanabilir?

Bu sayımızda son yasal düzenlemelerin hangi 'hat' üzerinden 'kimlere' hizmet edeceğini görünür hale getirmeye ve araştırma yazılarıyla sağlık sektöründeki mesleki risklere dikkat çekmeye çalıştık.

Sağlıcakla kalın...